

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Pozdravljamo vas!

Jutri, v nedeljo se sestane na svojo prvo sejo Delavska zbornica. Pomembno je ta dan za našega delavca. Delavsko zbornico imamo, novo torišče, kjer bo moglo delavstvo izvajati nove uspehe. S tem je pridobilo delavsko gibanje na razmah tudi pri nas; postavljen je nov steber za osvoboditev delavnega ljudstva izpod kapitalističnega jarma.

Ko je delavstvo robotalo po 12 ur na dan in še več, so vsi možje socialističnega naziranja in zahtevali skrajšanje delovnega časa na 8 ur dnevno. Zgrozil se je kapitalizem, češ: Kdo bo pa delal, če hočejo biti delavci tudi gospodje? Zgrozili so se tudi delavci: Kako bomo izhajali z zaslužkom osmih ur, če si še v 12 urah ne zaslužimo dovolj? Zahteva je neizvedljiva! A misel je ravno zato, ker je socialistična, prodirala polagoma v vedno širše plasti, vedno več je bilo onih, ki so spoznali upravičenost in izvedljivost te zahteve, ki je s tem postala polagoma splošna, postala tako cilj celokupnega organiziranega proletariata. In organizirano delavstvo je zmagovalo; imamo osemurni delavnik, sicer še bolj na papirju ter se moramo boriti z železno vztrajnostjo, da si ga ohranimo in izpopolnimo, vendar imamo ga in dokazali smo svet, da je izvršljiv. Svet se zaradi tega ni porinil — delavci pa tudi lažje izhajajo, ker imajo vsled svoje organizacije za 8urno delo boljše mezde ko prej za 12urno. (V Jugoslaviji to ni povsod res, pa tudi organizacija ni povsod taka, kakršna bi imela biti!)

Tako se je zaiskrila tudi misel, da naj odloča delavstvo o svojih razmerah samo in da naj si zgradi v ta namen delavske zbornice. Zgrozili so se kapitalisti in celo delavci sami, ker so bili vzgojeni v kapitalistični veri. Ta misel je šla svojo naravno pot. Zavedno delavstvo jo je sprejelo v svoj program in v državah, kjer je bil organizirani proletarijat dovolj močan, jo je tudi uresničil.

Tudi Jugoslavija se ni mogla dolgo upirati odločni zahtevi svojega organiziranega proletariata in priznati je morala delavstvu novo mrvico pravice; dobili smo delavske zbornice tudi mi tostran Drine (Srbi so jo že prej imeli).

Proletariat, kaj vidiš iz tega? Velike krivice moraš prenašati, trnjeva je tvoja pot, a ta pot pelje navzgor. Z združenimi močmi boš vedno dosegel nove uspehe, korak za korakom boš stopal gotovi zmagi nasproti.

S tem geslom pozdravljamo zastopnike delavskega proletariata, ko stopajo v prvi naš delavski parlament.

Ne pozabite pa na to, kako ste prišli v ta parlament! Imenovani ste, ne izvoljeni. Popolnoma enako kakor bivši jugoslovanski parlament: narodno predstavništvo. Na Vas je, da ne boste hodili po

žalostnih polih tega predstavništva. Poskrbite, da bo delavstvo čimprej volilo po svoji volji! Pokažite, da so delavci v tem oziru boljši ko meščanski političarji! In ker trdno upamo, da boste to pokazali in dokazali, zato Vas pozdravljamo tem odkritosrčneje.

Pozdravljeni pri delu za proletariat!

Kaj je bolje?

Med socialisti se večkrat pojavijo ljudje, ki kritizirajo našo strogost pri sprejemanju članov in pri rednem izvrševanju članskih dolžnosti. Če hočemo imeti mnogo članov — pravijo — jim ne smemo nalagati preveč dolžnosti. Kako nepravilne so take trditve!

Od članov svoje stranke zahtevamo, da so v stalni zvezi med seboj in z vodstvom stranke. Med seboj morajo biti v stiku, da se vsaj vsak mesec enkrat zglase pri krajevnem odboru ali pri svojem zaupniku, kjer imajo priliko izvesti vse korake, ki jih je ukrenil odbor. Pri tej priliki vplačajo tudi svoj mesečni prispevek. Če tega ne store, nimajo stika med seboj, nemogoče jim je enotno nastopati, če niti ne vedo, kaj odbor namerava. Najopasnejše je to, da taki člani odbora pri njegovem delu ne podpirajo ter na ta način zanašajo mrtvilo v organizacijo.

Tudi vodstvo stranke zgubi stik s takimi člani, ki pri svojih skupinah ne sodelujejo. Da tak „socialist po imenu“ stranki nič ne koristi, je vsakomur jasno. Če pa točneje zasledujemo socialistični nauk in upoštevamo dejstvo, da brez organizacije sploh nič ne moremo storiti, pa vidimo, da tak član ni le brez koristi za stranko, temveč ji še škoduje, ker s svojim zgledom zapeljuje še druge, da pozabijo na važnost organizacijske misli in se imenujejo socialiste samo zato, da smejo delati, kar hočejo. To pa ni socializem. Le družabno lahko delamo za družbo.

Prav isto je s člani, ki ne čitajo nobenega strankinega časopisja. Naš časopis obravnava vse dogodke s socialističnega stališča, tako da se uče čitatelji na praktičnih zgledih socialističnih nauk. Izobrazba članov se more le na ta način dvigniti na ono višino, ki je potrebna za politično udejstvovanje. Kaj to pomeni, vedo prav dobro tisti, ki so zasledovali boj med nemštvom in slovenstvom. Nemštvo je napredovalo korakoma ali z vso gotovostjo. Nič niso pomagali obupni kliči slovenskih narodnjakarjev, vsa slovenska sloga ni mogla niti za korak obdržati nemškega pohoda. Zakaj?

Zato, ker so Nemci prihajali kot nositelji kulture in svobodomiselnosti, kot nosilci reda in discipline. Seveda tudi kot gospodarsko močnejši faktor, za kar se imajo zahvaliti zopet svoji visokostojeci kulturi in organizaciji.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 7 din., celoletno 84 din.

Oglaš: prostor 1 × 55 mm 50 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

In Slovenci? Kar je bilo svobodomiselnost, so le v nemški knjigi našli nadaljne izobrazbe in užitka. Počasi so se nemščine privadili, njihovi sinovi pa niso že slovenski več znali, ali pa le za silo. Na ta način so Slovenci zgubili skoro vse tiste, ki bi lahko dali narodu dovolj kulturnega razuma, potrebnega za narodni obstoj. Drugi, manj zmožni, ki jih višja kultura ni omanila, so sicer ostali Slovenci, vendar so bili pesek, na katerega se hiša narodne kulture ne more zidati.

Socialisti se iz tega primera lahko učimo. Če hočemo napredovati, moramo duševno obzorje naših članov tako dvigniti, da bodo uspešno nastopali med ljudstvom. Tega pa ne bomo dosegli s tem, da bomo propagirali morda kako ogabno slogo. Ljudstvu je treba predložiti naš program, potem pa moramo od vsakega, kdor pristopi k nam, zahtevati, da se po tem programu tudi ravna. Najprej bodo prišli najboljši, za njimi pa vsi drugi, ki bodo kmalu zaslužili, da je tista stranka najboljša, ki nima programa le za agitacijo, temveč se tudi po njem ravna.

Če nam bo kdo očital, da je ta polprepočasna, ga bomo pa vprašali naj nam pove: kako bo socializiral obrate z ljudmi, ki bi razumeli edino le klic „Le vkup, le vkup uboga gmajna!“ Ali se hočemo takrat dati zopet tako naklestiti, kakor nekdanji naši predniki?

Ne, in še enkrat ne! Socialistov hočemo, ne uboge gmajne! Delavno ljudstvo na kmetih in v mestih nas razume, tisti pa, ki nas še ne razumejo, nas bodo razumeli, ko bodo videli uspehe: kajti tudi v sedanjosti bo naša stranka veliko več dosegla s 5000 pravih socialistov, ki odločujejo v stranki sami, nego pa s 30.000 uboge gmajne, ki se da voditi od posameznikov, danes na levo, jutri pa na desno.

Iz stranke.

LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA.

Prejeli smo dopis, v katerem nam naznanjata dva sodruga, da se je v Ljubljani dne 4. t. m. vršil občni zbor krajevnih političnih organizacij SSJ. in da je bil pri tem izvoljen tudi nov odbor.

Izjavljamo, da te organizacije ne moremo vzeti na znanje, ker ne more v nobeni občini obstojati po več organizacij, temveč morajo vsi sodrugi delati v skupni organizaciji. Zato naj se vsi obrnejo na obstoječo organizacijo oziroma njenega tajnika sodr. Kaiserja v Šelenburgovi ulici št. 6, II. nadstropje, kakor smo že objavili svoječasno, posebno pa v „Na-preju“ z 31. decembra.

Pokrajinsko tajništvo SSJ.

Ljubljanska politična organizacija. S sklepom strankinega načelstva z dne 9. decembra 1921 se je razpustila bivša Ljubljanska politična organizacija. Na občnem

zboru dne 13. decembra pa se je konstituirala organizacija raztresenih članov, ki je bila do tedaj priklopljena centralnemu tajništvu in fungira sedaj kot pravomočna Ljubljanska politična organizacija SSJ.

Skoraj leto dni so bili zavedni ljubljanski socialisti primorani, da so se zbirali v organizaciji raztresenih članov. Bivša ljubljanska politična organizacija se je borila zoper red v stranki, nasprotovala je vedno sklepom strankinega načelstva in izvrševalnega odbora. Ljubljanski sodrugi ste gotovo čutili, da organizacija, ki se vrže na delo le ob volitvah ni zdrava, da le životari brez cilja in namena.

Sodrugi! V Ljubljani se je ustanovila nova ljubljanska politična organizacija, ki ne bo nasprotovala redu v stranki, temveč z vztrajnim delom pokazala, da je tudi ljubljanski proletarijat dovzeten za visoke cilje socializma, če vidi v svoji organizaciji delo, red in edinstvo.

Zato pa, sodrugi, ki čutite težo današnjega kapitalističnega družabnega reda, ki hočete, da se misel socializma širi med mestnim proletariatom, ki trpi, vsi, ki ljubite red in delo in ki veste, da je orožje proti kapitalizmu zdrava organizacija — združite se v novi Ljubljanski politični organizaciji SSJ.

Odbor.

Vič pri Ljubljani. Krajevna politična organizacija SSJ pozivlja vse svoje člane, naj poravnajo svoje prispevke, sicer ne bodo imeli pravice udeležiti se občnega zbora, ki se bo vršil dne 13. t. m. ob 19. uri 30 minut v »Delavskem domu«. — Odbor.

Politične vesti.

× **Diplomatski škandal izmed nešte-
tih zamočanih.** Pred kratkim so časopisi suhoparno poročali, da je sklenila vlada izpopolniti naše poslaništvo v Parizu, ki je izza smrti dra. Milenka Vesniča pod začasnim vodstvom. Kot pooblaščenega ministra in poslanika je imenovala na to mesto dra. Miroslava Spalajkovića, bivšega poslanika na carskem dvoru v Petrogradu. Ljudje božji, ali se še spominjate, kdo je Miroslav Spalajković? To je tisti jugoslovanski diplomat, ki je izrekel na sestanku Zveze narodov v Ženevi sledeče krilate besede: »Boljše je, da pogine 20 milijonov ljudi od glada, kakor pa da podpremo sovjetski režim!« Brilanten vzgled naše brezglave vlade, ki nastavi propalega človeka za poslanika in zastopnika naše države, namesto da bi ga degradirala v najmilejšem slučaju!

Dnevne vesti.

Časopisni glasovi. Črni hoben poje naši stranki. Zaropotal je nanj najprvo »Balkan«, po njem pa je začel udrihati ljubljanski meščanski tercet: »Jugoslavi-
ja« kot »izvirno«, »Slovenec« in seveda »Novi čas«. »Jutro« se izjemoma enkrat ni blamiralo, pričakujemo pa, da še pricaplja vedno nekoliko zamudljivi »Narod« in pove strmečemu svetu: Socialistično edinstvo je porušeno, del socialističnega proletariata se je odcepil, Lapčević potisnjen v ozadje, Korač je šel na stransko pot! Bum - bum - bum! Dajte no, tercetu že sape zmanjkuje. Nam pa se hoče vaših veselih obrazov in noge privzdigujoče muzike, ker nam pojde delo bolje izpod rok. — »Novi čas« se kar na debelo obrega v naše strokovne organizacije. Verujemo, da ga zbadajo v želodec, ker ne dajo na klerikalce nič, za Pe-

trov novčič pa še manj. S svoje strani poskrbimo, da pojde tako dalje, oziroma tisti s klerikalnimi želodci bomo v prihodnosti še bolj posvetili našo pozornost. — »Naša vas« ne piše žganjarjem, primojduševcem in neumitim in neopranim jezikom. Dobro je tako, da jih ne pohujša. Brat Novačan naj si ničesar ne domišlja, ker dokler bo njegova pisarija take sorte, kakor jo menda samemu sebi prodaja, bo ostalo vse le pri dobri volji, da bi ne bila taka. Drugače vas imamo radi in ko se med seboj pobratimo in objamemo, kakor smo se s samostojneži (dr. Pucelj kar živeti ne more brez nas, brez žuljavih rok naših delavcev), vam bo od samega krepkega objema kar sapo zaprlo.

Kaj bo pa naredil, je drugo vprašanje. Z današnjim dnevom je pričel delovati jugoslovanski izvršilni odbor Trboveljske premogokopne družbe.

Ljubljana.

Razdelitev mesta Ljubljane v 10 ometalnih okrajev. Mesto Ljubljana se je razdelilo v 10 ometalnih okrajev, katerih obseg je razviden iz objave, razglašene na magistratu na uradni deski.

Stavbena in gostilniška zadruga Vič-Glince opozarja svoje člane, da se bo vršilo vplačevanje vsako soboto od 7.—9. zvečer v društvenem lokalu »Svobode« pri Zadnikarju.

Tedenski zdravstveni izkaz ljubljanske mestne občine izkazuje za pretekli teden 29 novorojencev (19 m.), dva mrtvorojenca in 14 mrtvih (11 ž.).

Maribor.

Redni občni zbor živilskih delavcev. Osrednje društvo živilskih delavcev podružnica pivovarniških delavcev v Mariboru sklicuje za dne 15. t. m. redni občni zbor, ki se vrši točno ob 9. uri dopoldan v prostorih Delavskega doma s sledečim dnevnim redom. 1. Poročilo predsednika. 2. Zapisnikarja. 3. Blagajnika. 4. Preglednikov. 5. Volitev volilnega odbora. 6. Volitev novega odbora in 7. slučajnosti. — Dolžnost vsakega sodruga je, da se gotovo in zanesljivo udeleži tega občnega zbora. Sodrugi na delo! — Odbor.

Celje.

Celje. Po ovinkih se sliši, da se namerava tukajšnja Inšpekcija dela odpraviti. Opozarjamo strokovne organizacije, da naj stoje na straži za vsak slučaj, da si bodejo svojo institucijo branile. (Op. ur.: Odpravijo se naj Wranglovci!)

Celje. Krojaška pomočnika Matevž Jug in Alojz Špur sta nam poslala dopis, v katerem odgovarjata celjski »Novi Dobi«, o kateri smo svoječasnno že zapisali, da ima usta kakor žaba. Falirana demokratska »Nova Doba« z dne 31. 12. je temeljito poklobasarila za svojega pristaša, krojaškega mojstra Ivana Bizjaka in sicer v stolpcu pod »Obrtnim vestnikom«. Zagnala se je v ljubljanski Naprež z geslom Boj krivici in neresnici ter končala z navdušenim vzklikom »Ivan Bizjak, krojaški mojster«. Tega zadnjega, ki ni bil tako hudooben, da bi naju imenoval začasno po imenu, četudi sva to »zaslužila«, pozivava naj nemudoma vse potrebno ukrene, da se bova šla kosat s celim njegovim osebjem kakor tudi z njim. To pa zaradi tega, ker je naju javno označil kot svoja bivša najslabša delavca. Seveda, če nima volje to storiti, si bova morala poiskati zadoščenja na drug način. Ugotavljava, da sva delo pri njem sama zapustila in je torej padla laž, ko trdi, da je nama »pokazal vrata«. O

delavstvu, proti kateremu sva sklenila »komplot« bo pa že še slišal, da bo imel enkrat za vselej dovolj. Dovolj žalostno je, ker ni poznal položaja v svoji delavnici. Ponoči od 11. — 12. ni bilo sej, ker pošteni ljudje v tem poznem času že sladko spe, i nče se je komu naložila globa, te globe ni naložila naša strokovna organizacija, pač pa pomočniški zbor. Povsod so namreč ljudje, ki se ne zanimajo za napredek obrti, kar pa večinoma ni nobeno čudo, če pomislimo, da jih »boljši« mojstri podpirajo v njihovi lenobi, ker so nevošljivi, da bi se kaj pametnega ustvarilo iz pomočniških vrst. Toliko za enkrat v pojasnilo g. Bizjaku, velezaslužnemu krojaškemu »mojstru«.

Čevljarji-invalidi imajo sestanek, ki se bo vršil dne 8. t. m. ob 10. dopoldne v gostilni Janžek (za Kresijo). Pomen sestanka: Posvetovanje o ustanovitvi zadruge čevljarjev-invalidov. Vabljeni so le invalidi: mojstri, pomočniki in vajenci. — Pak s. r.

Kulturni vestnik.

Klavirski koncert priredita v ponedeljek ga. Vlaire Trost-Piedler in g. Anton Trost z izbranim sporedom. Upamo, da bo dvorana filharmonske družbe vsaj ta večer napolnjena, ker to ne gre, da bi Slovenci še nadalje na tako sramoten način zanemarjali naše umetnike, kakor smo ravno omenjena dva le prevečkrat v preteklosti! Vstopnice se dobe v predprodaji v pisarni »Glasbene Matice«, Ggposka ulica 8. I. nadstropje v Ljubljani.

»Prerod«, list. Čigar svrha je npravna povzdiga narodova, prične izhajati. Sestavljen se je odbor iz pripadnikov raznih strank, ki stremi za istim ciljem, katerega naša »Svoboda« že udelejuje med socialističnim proletariatom. Vsa dobrosmisleča javnost naj se v svrhu natančnejšega pouka udeleži zborovanj, ki ji bo odbor prirejal po Sloveniji in katerega prvi se bo vršil v nedeljo ves dan v veliki uniojski dvorani v Ljubljani.

Predavanje v salonu hotela »Lloyd«. Društvo »Soča« naznanja, da bo v soboto dne 7. t. m. predaval v salonu hotela Lloyd ob pol 9. zvečer g. univerzitetni profesor dr. Ilešič o utiskih s potovanja po južnem delu naše države. Vstop prost. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva.

ČLANI STRANKINEGA VODSTVA, IZVOLJENI NA ZADNJEM POKRAJINSKEM ZBORU.

Ker objavimo nadaljevanje poročila o strankinem zboru šele v prihodnjem tedniku »Naprež« (v »Ljudskem glasu«) objavljamo posebe imena izvoljenih članov strankinega vodstva:

Načelstvo: Postrak, Koren, Bernot, Krušič, Svetek; namestniki: Baraga, Eisinger, Klenovšek.

Pokrajinski odbor: Leskovšek, Mörderndorfer, Staudinger, Rinaldo, Lajovic; namestniki: Čebular, Malovrh, Eisinger.

Nadzorstvo: Čobal, Mlinar, Holzinger.

V glavni odbor so izvoljeni za slovenski del stranke: Etbin, Kristan, dr. Korun, Golouh, Kopač, Kaiser; namestniki: Čobal, Kisovar.

Finančna kontrola: Koren, Bošnjak; namestnik: Golmajer.

Narodnim socialistom.

Ker smo stopili »Jugoslaviji« na prste, da ji je kar sapo zaprlo in da je izja-

Vila samo, »da ne bo odgovarjala« — je spoznal tednik narodnih socialistov »Nova pravda« dne 7. t. m. za potrebno otrestiti se tega »najbolj narodnega in najbolj socialističnega« dnevnika. Pravi, da je »Jugoslavija« neodvisen list, ne pa narodno socialen.

Na ta način znamo s časom zvedeti, da so se vsi narodni socialisti otrešli narodnosti in socializma. Zaenkrat pa moramo še počakati — kajti v isti številki »Nove pravde« branijo narodni socialisti »Jugoslavijo« prav odločno pred našimi Jeseničani. Kdo ima zdaj prav, druga ali tretja stran »Nove pravde«?

Nainovejšo.

NEČUVEN ŠKANDAL, KI KRIČI DO NEBA.

LDU. Tuzla, 5. jan. Dne 10. t. m. se prične pred okrožnim sodiščem v Tuzli kazenska obravnava proti 355 rudarjem, ki so 22. decembra prošlega leta proglasili generalni štrajk rudarjev v Kreki ter uprizorili pravcato pobuno, pri čemer je prišlo do ostrih spopadov med orožniki in štrajkujočimi delavci. Državno pravdnništvo obtožuje kot glavne krivce te pobune Karla Železnika, Ivana Bračuna, Frana Mariča in tovariše. Za nekatere obtožence zahteva državno pravdnništvo smrtno kazen z obeenjem, odnosno z ustreljenjem. — Na ta škandalozni slučaj, ki razsvetljuje v bengalični luči nesramni režim naše vlade, opozarjamo predvsem naše socialistične poslance, ki se naj zavzamejo takoj za nesrečne rudarje, ki se niso vzdignili proti oblastim iz kakšnih zabavnih namenov temveč, da protestirajo proti neznosnemu življenjskemu položaju, ki ga pa niso ustvarili rudarji, temveč naša nezmožna vlada. Višek nesramnosti in moralne propalosti je, da nastopa sedaj proti delavcem ista vlada, ki je sama zakrivila pobuno, pa jih hoče za ta svoj prestop kaznovati kar z obeenjem ali z ustreljenjem! Kje na božjem svetu pa vladajo sploh še take inkvizicijske odredbe? V resnici smo že davno zašli v pozni srednji vek, zakaj dan za dnem slišimo o neverjetnih zločinih visokih glav, ki jih puste prosto se sprehajati, čeprav so že zaslužili, da se jih potegne na prvi bližnji kandelaber. Za siromašne delavce, ki ne zakrivijo nič drugega, kakor da hočejo pošteno človeško živeti, pa pripravljajo vešala in natezalnice!

BARANTANJE ZA MINISTRKE STOLČKE JE KONČNO REŠENO ZA MESEC DNI.

LDU. Belgrad, 5. jan. Vprašanje ministra za zunanje stvari, ki je bilo predmet razprav poslednjih dni, je danes rešeno. Ministrski predsednik Pašić je potem, ko je imel razgovor z delegatoma demokratskega kluba Pribičevićem in dr. Marinkovićem, ki sta mu naznanila, da klub pristaja na to, da postane dr. Momčilo Ninčić minister za zunanje stvari, odšel danes predpoldne na dvor in predložil Nj. Vel. kralju v podpis ukaz, tako da je dr. Momčilo Ninčić ob enajstih po predpisu prisegel kabinetu ministrskega predsednika. (»Bela roka« je dosegla uspeh! Uredn.)

ŠIBENIŠKE NARODNJAKARSKÉ TRAPARIJE.

LDU. Šibenik, 5. jan. Preiskava o dogodkih še traja. Italija zahteva, da pride v komisijo tudi en italijanski delegat, kar pa so naše oblasti odklonile. Komisija je protokolarno dognala, da so bili juže-

slovenski ranjenici zaleteni s krogli stroj-nic iz italijanske vojne ladje.

vLDU. Zadar, 5. jan. Včeraj zjutraj so priredili fašisti demonstracije zoper Jugoslovane. Poskušali so priti do jugoslovenskega konzulata, kar pa je policija preprečila.

VPOSTAVITEV ŽELEZNIŠKEGA PROMETA NA BALKANU.

LDU. Belgrad, 5. jan. Na konferenci, ki se je vršila v Belgradu radi vzpostavitve železniškega prometa med Jugoslavijo, Bolgarijo in Grško, je došlo do popolnega sporazuma.

»PROLETARCI VSEH DEŽEL ZDRUŽITE SE!«

LDU. Berlin, 5. jan. »Rote Fahne« objavlja poziv izvrševalnega odbora komunistov in rdeče internacionale strokovnih organizacij na delavce vseh dežel za enotno fronto vsega proletariata. Vsi proletarci, bodisi komunisti, socialni demokrati, sindikalisti, krščanski socialisti in drugi naj se združujejo v skupno fronto za boj, da se anulirajo vojni dolgovi in da se prizna sovjetska Rusija.

SOCIALISTIČNA RUSIJA JE ODLIČNA.

LDU. Stockholm, 5. jan. Kakor poročajo listi, je imel Trockij na sovjetskem kongresu govor, v katerem je zelo zagrozil ententi in izjavil, da bo rdeča armada pomladj popolnoma pripravljena in da bi v slučaju vojne Rusija bila poprej povečana kakor zmanjšana.

KAPITALISTIČNI ANGLEŽI SO POVZROČILI DRŽAVLJANSKO VOJNO.

LDU. Moskva, 5. jan. Ustaja v Indiji zavzema značaj državljanske vojne. V Malabarju imajo ustaši nastopne izgube: 200 mrtvih, 1500 ranjenih in 5500 ujetih.

Kemični tečaj. Ljudska univerza v Mariboru namerava prirediti za delavstvo in za druge sloje brezplačen kemični tečaj, ki bo obsegal 10—12 predavanj v večernih urah. Pouk bo splošno umljiv, izvajen s praktičnimi poskusi, in sicer v laboratoriju državne realke v Mariboru. Vsakdo se more udeležiti tečaja. — Prijava resnih in stalnih interesentov se imajo potom dopisnice nasloviti na sed. tajnika prof. Favaj-a, Koroščeva cesta 34.

Predavanje o Maksimu Gorkiju v Mariboru se radi nastalih zaprek odgodi na pozneje.

UTRINKI.

Narode zemlje prevzema groza in strah. Povsod je čutiti delovanje sil, kakor b se pripravljajal potres. Nikoli še niso nosili ljudje takega bremena odgovornosti. Vsak trenotek nam prinaša resne in vedno resnejše skrbi. Vse čuti, da se pripravlja nekaj velikega. A tudi pred Kristovim prihodom je pričakoval svet velikih dogodkov, pa ga vendar ni sprejel, ko je prišel. Tako je mogoče, da se zviija svet tudi danes v poročnih bolečinah njegovega zopetnega prihoda, a v kljub temu ne razume, kaj se godi.

Dopisi.

Trbovlje. Prisiljeni smo, da se zopet oglasimo, ker je položaj zlasti nas rudarjev neznosen. Poročali smo že o plačilnem gibanju tukajšnjih uradnikov in poduradnikov, ko so se vodile v Ljubljani pri rudarskem glavarstvu razprave z zastopniki družbe, in sicer brez uspeha. Družba se je sklicevala na polletno 35milijonsko izgubo in je ravnotako tudi pri obravnavi

z zaupniki II. skupine kazalo na svoje velikanske primanjkljaje. Značilno je bilo tedaj pismo iz ministrstva za šume in rude, naj družba zenači plače trboveljskih rudarjev s plačami v bosanskih državnih rudnikih. Družba je vladi očitala, ker ji ne dovoli prostega izvoza v Italijo, da bi s tem krila svoje stroške. Previdnemu opazovalcu je jasno, da izziva družba na dve strani. Očitno je, da se je že celo leto pripravljala za doseg prostega izvoza, ker je pustila na dobernaškem dnevnem kopu odvažati zemeljske plasti, tako da je so že velikanske množine premoga odkrite in bi ga lahko v slučaju prostega izvoza izvažale dnevno nad 2000 vozov. Računi so dobro premišljeni, ker en delavec naloži lahko s pomočjo ene delavke dnevno 40 do 50 vozičkov, a na kopu je zaposlenih nad 1000 oseb. Z malimi stroški torej ogromni dobički. Kljub temu pa, da kaže za družbo zelo dobro, ima gluha ušesa za delavske zahteve. Naš položaj se od dne do dne slabša, draginja raste skokoma, železci so prazni, otroci nagi in bosi. Ravnateljstvo je v čakalnici razglasilo, da se bodo živila v rudniški konsum oddajala le proti takojšnjemu plačilu. Po drugi strani nam je znano, da bodo na temelju nove odredbe odtegnili za zastale dohodninske davke za l. 1920. posameznikom do 3000 kron, ko niti zaslužka ni toliko. Kje naj vzamemo sredstva za preživljanje? Opozarjamo naš poslanski klub, zlasti pa s. dr. Koruna, da stori nemudoma kake korake za rešitev interpelacije z dne 20. novembra min. leta. Obenem prosimo tudi unijsko vodstvo, da naredi ponovne krepke korake za rešitev naših zahtev. — Več rudarjev.

(Našim bralcem bo že znano iz »Na-prejevih« poročil, da je bilo že marsikaj storjenega za odpravo trboveljskega socialnega škandala. V dopisu je omenjena interpelacija s. dr. Koruna na ministrstvo za šume in rude. Na ogromno obiskanih shodih v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju je bilo vodstvo Unije slovenskih rudarjev pooblašeno, da zahteva povisek za življenske potrebščine, kakor gre rudarskemu proletariatu po postavi. Poročano je bilo, da je g. pokr. namestnik tozadevne korake že storil in sicer za to, da bi vsak rudar dobil doklade 10 K za šilto in za vsakega družinskega člana 5 K. Torej vse to je bilo storjeno za izvajanje ministrstvu tudi znane pogodbe, toda nazadnje smo prišli do tega, da je vse postalo gluho in nemo. Zakaj? Odgovor je kratek: Tista družba, ki danes vlada nad nami pozna našo moč, ve, da ni ista moč, kakor je bila nekdanj in se ji smeje, smeje se vsem pogodbam, ki jih je sama potrdila. Delavci, če se ne bomo oprli sami nase, če si ne ustvarimo organizacije, enotne, močne, disciplinirane in če se ne privadimo, da ne bomo dali nič več na lepe obljube in same pisane besede, ne dosežemo izpolnitve svojih zahtev! — Uredn.)

Listnica uredništva.

Več železničarjev v Spodnji Šiški: Dopis, ki ste nam ga zadnjič poslali glede ljubljanskega velesejma, danes še ni preč, ker bi gospodje do jeseni nanj že davno pozabili. Toda shranili smo ga in jim bomo o pravem času že tla zakurili pod nogami.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do najfinejših dobite vedno v tovarni za slamnike in klobuke

FRANJO CERAR,

v Slobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani se sprejemajo pri tvrdki Kovačević i Teršan v Prešernovi ulici 5, kjer so tudi vsi vsorci vedno na razpolago.

KAJO DELIC,

zlatar in draguljar

Ljubljana Hilsnerjeva ul. 4

priporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnica

za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebrvanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago.

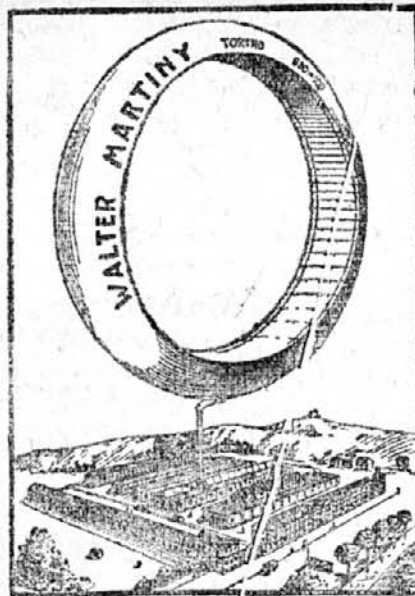
Pohištvo

in tapetniška delavnica.

Spalne in jedilne sobe, pisarniške oprave, fotele, klubove garniture ter kuhinjske oprave po nizki ceni

Brata Sever, Ljubljana, Kolizej.

Gospodarska cesta št. 13.

CENTRALA: Ljubljana, Rimska cesta 2.

Telefon št. 532.

Podružnice:

Ljubljana,

Dunajska cesta 20,
tel. št. 470.

Maribor,

Jurčičeva ulica 9,
tel. št. 133.

Beograd,

Knez Mihajlova
ulica 3.

M. Kuštrin,

Tehnični, elektro-tehnični in gumijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo.

Glavno zastopstvo polnih gumijevih obročev za tovarne automobile tovarne Walter Martiny, Torino.

Hydraulična stiskalnica za montiranje gumijevih obročev v centrali, Ljubljana, Rimska cesta 2. Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovornih avtomobilov.

Nekoliko kovačev - kladivarjev

dobro izvežbanih in usposobljenih

za kovanje v kalupih in za iztezanje jeklenih drogov pod parnimi kladivi

potrebuje

jeklarna na Ravnah, Guštanj, Slovenija.

V poštev prihajajo le mlajši, neporočeni delavci.

Priporočamo tvrdko

JOSIP PETELINC

— Ljubljana —
Sv. Petra nasip št. 7.

Najboljši šivalni stroji

za rodbinsko in obrtno rabo, vse potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje. Strajce, kravate, žlice, vilice, nože i. t. d. Galanterijsko blago na drobno in debelo.

Zmožnega tovarniškega kleparja

izurjenega posebno v strojnih in leseno cementnih strešnih popravilih, išče predilnica Tržič.

Velike fotografije!

izvršuje najfineje po zmernih cenah.

Fotograf „PELIKAN“, Celje, zraven hotela Union.

povečane po vsaki sliki, društvene skupine, legitimacije za železničarje

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO - LJUBLJANA.

Poštni predal št. 13. — Poštni ček. rač. št. 10.532. — Telefon inter. št. 178. — Brzojavni naslov „Kodes Ljubljana“.

HRANILNI ODDELEK

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po $4\frac{1}{2}\%$, večje vloge proti polletni odpovedi po 5% . Hranilne vloge sprejema osebno ali po položnicah centrala v Ljubljani ali pa

podružnice: 6 v Ljubljani, dalje: Kamnik, Borovnica, Litija, Tržič, Sv. Ana, Križe, Radovljica, Gorje, Koroška Bela, Sava, Jesenice, Mojstrana, Kranjska Gora, Radeče, Celje, Store, Soštanj, Ljubno, Poljčane, Rogatec, Pragersko, Ptuj, Maribor, Ribnica na Pohorju, Fala, St. Lovrenc na Pohorju, Guštanj, Prevalje, Leše, Mežica, Crna I., Crna II.

Sodrugi, vlagajmo vse prihranke v lastno hranilnico, katere hranilni kapital znaša že danes

nad 3 milijone kron.

Pristopnina K 10.—.

Član društva postane labko vsak!

Delež K 200.—.

Pristopati se zamore v vseh gori imenovanih podružnicah.